

2024(2)THCR

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానము, హైదరాబాద్.

గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి సూరేపల్లి నందా

రిట్ పిటిషన్ నెం. 22892 /2016

తీర్పు తేదీ: 03.06.2024

డాక్టర్ మహమ్మద్ షుజాత్ అలీ
వర్రెస్

మౌలానా ఆజాద్ జాతీయ ఉర్దూ విశ్వవిద్యాలయం
మరియు ఇతరులు

ఉత్తర్వులు :

పిటిషనర్ తరపున హాజరైన సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ గోడా శివ, మరియు ప్రతివాది నెం.1 నుంచి 3 వరకు హాజరైన స్టాండింగ్ కౌన్సిల్ డాక్టర్ ముద్దు విజయ్ వాదనలు వినిపించారు.

2. పిటిషనర్ ఈ క్రింది విధంగా అభ్యర్థిస్తూ కోర్టును ఆశ్రయించారు:

"ప్రత్యేకంగా, సెర్వియోరారి యొక్క రిట్ స్వభావంపై ఆదేశం, ఉత్తర్వు లేదా రిట్ జారీ చేయడం

a) 3వ ప్రతివాది యొక్క 21.03.2016 తేదీనాటి ఉత్తర్వులు No.MANUU/E.R-I(A)/F.200/Vol.2/2015-16/1951, సంబంధించిన మరియు దానికి సంబంధించిన అన్ని రికార్డులను ఏకపక్షంగా, చట్టవిరుద్ధంగా, అన్యాయంగా, మరియు సహజ న్యాయ సూత్రాల ఉల్లంఘనగా మరియు భారత రాజ్యాంగంలోని 14, 21 అధికరణలను ఉల్లంఘించినట్లు పేర్కొంటూ వాటిని కొట్టివేయడం లేదా రద్దు చేయడం;

b) తత్ఫలితంగా, పిటిషనర్ ను ఉత్తర్వులు జారీ చేసిన తేదీ నుండి సర్వీసులో ఉన్నట్లుగా పరిగణించబడుతుందని ప్రకటించడం;

c) అలాగే, అదుపులోకి తీసుకున్న వస్తువులను తిరిగి ఇచ్చేయాలని మరియు ఆక్షేపిత ఉత్తర్వులను పక్కన పెట్టి, విశ్వవిద్యాలయం ద్వారా వచ్చే అన్ని ప్రయోజనాలు, ఆర్థిక మరియు సేవలను విడుదల చేయాలని మరియు ఇక్కడ అభ్యర్థించిన విధముగా ప్రకటన ఇవ్వాలని ప్రతివాదులను ఆదేశించాలి.

రికార్డును పరిశీలించాను :

3. ప్రస్తుత రిట్ పిటిషన్ కు మద్దతుగా పిటిషనర్ దాఖలు చేసిన అఫిడవిట్ లో, పిటిషనర్ చేసిన

వాదనల ప్రకారం, పిటిషనర్ కేసు క్లుప్తంగా, ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

a) పిటిషనర్ ఆర్ట్స్ అండ్ ఫిలాసఫీలో పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేషన్ పొందారు మరియు ఫిలాసఫీలో డాక్టరేట్ కూడా పొందారు. పిటిషనర్ 01.03.1996 నుండి 04.05.2005 వరకు హైదరాబాదులోని ఆల్ ఇండియా రేడియోలో ఉర్దూ అనౌన్సర్ గా పనిచేశాడు.

b) పిటిషనర్ ఆ హోదాలో పనిచేస్తున్నప్పుడు, అసిస్టెంట్ పబ్లిక్ రిలేషన్ అధికారి ఉద్యోగం భర్తీకి అర్హులైన అభ్యర్థుల నుంచి దరఖాస్తులు కోరుతూ మౌలానా ఆజాద్ నేషనల్ ఉర్దూ యూనివర్సిటీ జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్ పై పిటిషనర్ స్పందించారు మరియు పిటిషనర్ షార్ట్ లిస్ట్ చేయబడి ఉన్నారు మరియు పిటిషనర్ కు పేర్కొన్న పోస్ట్ ను అందించారు. పిటిషనర్ దానిని అంగీకరించి, 05.05.2005 న విధులకు నివేదించారు, మరియు పిటిషనర్ ఆమోదించిన మౌఖిక ఇంటర్వ్యూ తరువాత అసోసియేట్ ప్రొఫెసర్ / డిప్యూటీ డైరెక్టర్ ఉద్యోగంను భర్తీ చేస్తామని విశ్వవిద్యాలయం జారీ చేసిన ప్రకటనకు ప్రతిస్పందనగా, పిటిషనర్ అసోసియేట్ ప్రొఫెసర్ గా నియమించబడి 26.06.2007 న సంబంధిత ఉద్యోగంలో చేరారు.

c) అయితే, 05.09.2014న అసిస్టెంట్ పబ్లిక్ రిలేషన్ ఆఫీసర్, శ్రీ అబీద్ అబ్దుల్ వాసే అనే వ్యక్తి రాసిన లేఖలో పిటిషనర్ కు మరణశిక్ష విధించాలని కోరారు.

d) ఆ లేఖలోని అంశాల ప్రకారం మున్సిఫ్ కు చెందిన సీనియర్ జర్నలిస్ట్ ను యూనివర్సిటీ గురించి, దాని వైస్ చాన్స్ లర్ గురించి ప్రతికూల, హానికరమైన వార్తలను ప్రచురించేలా పిటిషనర్ ఒప్పించారని, అలాంటి లేఖ విశ్వవిద్యాలయంపై ప్రభావం చూపుతుందని, మత విద్వేషాలకు కూడా

కారణమవుతుందని పిటిషనర్ ఆరోపించారు. 16.08.2014న మరో ఉర్దూ దినపత్రిక సియాసిత్ లో ఈ వార్త ప్రచురించినట్లు తెలుస్తోంది.

e) పిటిషనర్ యొక్క కేసు ఏమిటంటే, పేర్కొన్న ఫిర్యాదుపై ప్రతివాది నెం.1, 19.09.2014 తేదీన షోకాజ్ నోటీసు జారీ చేయగా, తనపై వచ్చిన ఆరోపణలను ఖండిస్తూ, షోకాజ్ నోటీసుకు పిటిషనర్ 25.09.2014 తేదీనాటి లేఖ ద్వారా సమాధానం ఇచ్చారు. 18.11.2014న పిటిషనర్ పై అభియోగాలు మోపబడ్డాయి, 18-11-2014న పిటిషనర్ పై చార్జిషీట్ జారీ చేయబడింది, చార్జిషీట్ అందిన నాటి నుంచి 15 రోజుల్లోగా లిఖితపూర్వక వాంగ్మూలం దాఖలు చేయాలని ఆదేశించింది. 15.1.2015న పిటిషనర్ చార్జిషీట్ కు ప్రత్యుత్తరాన్ని దాఖలు చేశారు. 19-01-2015న సమాధానం సంతృప్తికరంగా లేదు, పిటిషనర్ ను సస్పెండ్ చేశారు. ఆ తరువాత, అభియోగం మోపబడిన ఉద్యోగిపై వచ్చిన ఆరోపణపై విచారణ జరపాలని విశ్వవిద్యాలయం నిర్ణయించింది మరియు 6-2-2015న ప్రతివాది నం.1 రిటైర్డ్ జిల్లా జడ్జి అయిన మిస్టర్ అబ్దుల్లా సాహెబ్ ను పిటిషనర్ పై ప్రారంభించిన క్రమశిక్షణా కేసులో విచారణ అధికారిగా నియమించారు.

f) క్రమశిక్షణా చర్యలు పెండింగ్లో ఉన్న సమయంలో, పిటిషనర్ 24.1.2015న రిట్ పిటిషన్ నెం.1816/2015 ను దాఖలు చేశారు, 19.9.2014 తేదీనాటి షోకాజ్ నోటీసును రద్దు చేయాలనే ఆదేశాలు కోరగా, 03.2.2015 నాడు మధ్యంతర ఉత్తర్వులు జారీ చేయబడింది, దీనిలో మూడు నెలల వ్యవధిలో విచారణ కార్యకలాపాలను పూర్తి చేయాలని విశ్వవిద్యాలయంను ఆదేశించింది.

g) CCS (CCA రూల్స్) 1965 ప్రకారం విచారణ జరిపేందుకు అనుసరించిన విధానాన్ని అనుసరించాలని, రిటైర్డ్ జిల్లా, సెషన్స్ జడ్జి సయ్యద్ అబ్దుల్లా సాహెబ్ అనే వ్యక్తిని విచారణాధికారిగా నియమించాలని పిటిషనర్ కోరారు. సదరు వ్యక్తి వయస్సు 70 ఏళ్లు దాటినందున సదరు వ్యక్తిని విచారణ అధికారిగా నియమించడం నిబంధనలకు విరుద్ధం. అయితే, విచారణ అధికారి విచారణ నిర్వహించారు, కానీ పిటిషనర్ మాత్రం ఏకపక్షంగా ఉండిపోయారు. విచారణాధికారి

09.04.2015న విచారణ పూర్తి చేసి 15.04.2015న తన నివేదికను సమర్పించినప్పటికీ, విచారణ యొక్క నివేదిక కాపీని పిటిషనర్కు అందజేయలేదు. తదనంతరం, 2వ ప్రతివాద-కౌన్సిల్ భారీ జరిమానా విధించాలని, తదుపరి చర్యలు తీసుకునేందుకు 3వ ప్రతివాదికి అధికారం ఇవ్వాలని తీర్మానించి, తదనుగుణంగా పిటిషనర్ ను సర్వీసు నుంచి తొలగిస్తూ 11.05.2015న ఉత్తర్వులు జారీ చేసింది. దీనిని ఆక్షేపిస్తూ, పిటిషనర్, W.P.No.14811/2015ని దాఖలు చేయగా, పిటిషనర్ వివరణను సమర్పించడానికి వీలు కల్పించే విచారణ నివేదిక కాపీని పిటిషనర్ కు అందజేయనందున ప్రతివాదులు సరైన ప్రక్రియను పాటించలేదని పేర్కొంటూ 16.12.2015 తేదీనాటి ఈ కోర్టు ఉత్తర్వుల ద్వారా అనుమతించబడింది మరియు తదనుగుణంగా సేవ నుండి తొలగింపు ఉత్తర్వులు రద్దు చేస్తూ, పిటిషనర్ విచారణ నివేదిక ఉత్తర్వుల కాపీని స్వీకరించిన తేదీ నుండి రెండు వారాల్లోపు వివరణను దాఖలు చేయాలని ఆదేశించారు.

h) పిటిషనర్ యొక్క విషయమేమిటంటే, ఈ ఆదేశాలకు అనుగుణంగా పిటిషనర్ తన వ్యాఖ్యలను 18.01.2016 నాటి వినతిపత్రం ద్వారా సమర్పించారని, ఆ వివరణకు కూడా పిటిషనర్ మున్సిఫ్ జర్నలిస్ట్ శ్రీ తాహెర్ రుమానీ మరియు సియాసత్ ఉర్దూ డైలీ న్యూస్ ఎడిటర్ శ్రీ అమేర్ అలీఖాన్ ఇచ్చిన లేఖలను, అలాగే, న్యాయమూర్తుల వివరాలను వివరిస్తూ వెబ్ సైట్ నుంచి ప్రింట్ అవుట్ ను జత చేశారని పిటిషనర్ పేర్కొన్నారు, దీని ద్వారా విచారణ అధికారి నియమించబడటానికి అనుమతించబడిన వయస్సుకు మించి ఉన్నాడని అతని అభ్యంతరాన్ని తెలియజేయబడింది. అయితే, పిటిషనర్ లేవనెత్తిన వాదనలను పరిగణనలోకి తీసుకోకుండా, ఇక్కడ 3వ ప్రతివాది యాంత్రికంగా పిటిషనర్ కు వ్యతిరేకంగా 21.03.2016 తేదీనాటి No.MANUU/E.R-I(A)/F.200/Vol.2/2015-16/1951 ద్వారా ఆక్షేపిత ఉత్తర్వులు జారీ చేశారు. దీనిని ఆక్షేపిస్తూ, పిటిషనర్ ప్రస్తుత రిట్ పిటిషనును దాఖలు చేశారు.

4. సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ గోడా శివ ప్రధానంగా, ఈ క్రింది వాదనలను ముందుంచారు:

(i) మొత్తం కసరత్తులో నిజాయితీ లోపించింది మరియు ఛార్జ్ షీట్ రూపొందించిన తరువాత ఉర్దూ డైలీలో వ్యాసం ప్రచురించబడిన సంఘటన జరిగిన దాదాపు 5 నెలల తరువాత, చట్టాన్ని ఉల్లంఘించి, అనుమతించదగిన వయోపరిమితి దాటిన వ్యక్తిని మరియు బయటి వ్యక్తిని నియమించడంపై పిటిషనర్ అభ్యంతరం వ్యక్తం చేయడంతో, యూనివర్సిటీ పిటిషనర్ ను సస్పెండ్ చేసింది. అయితే, 3వ ప్రతివాది దీనిని పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు.

(ii) సుప్రీంకోర్టు నిర్దేశించిన చట్టాన్ని, క్షేత్రాన్ని నియంత్రించే నిబంధనలను, విచారణ అధికారి నివేదికను తప్పు చేసిన అధికారికి అందజేయాలని గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు ప్రకటించిన చట్టాన్ని ఉద్దేశపూర్వకంగా ఉల్లంఘించడంతో, విచారణ అధికారి యొక్క నివేదిక అపరాధ అధికారికి అందించబడాలి మరియు దానిపై విశేషాంశములను అభ్యర్థించాలి, ఆ ప్రయోజనం కోసం అతనికి 15 రోజుల సమయం ఇస్తూ ఈ ఆక్షేపిత ఉత్తర్వులు జారీ అయ్యాయి. అయితే, ప్రస్తుత కేసులో అప్పటి వైస్ ఛాన్సలర్ తన పదవిని ఖరారు చేయడానికి, రెండు రోజుల ముందు తొలగింపు ఉత్తర్వులు జారీ అయ్యాయి. 21.03.2016 తేదీనాటి 3వ ప్రతివాది యొక్క ఆక్షేపిత ఉత్తర్వులు భారత రాజ్యాంగంలోని 14, 16 మరియు 21 ఆర్టికల్స్ ను ఉల్లంఘిస్తోంది.

(iii) CCS (క్లాసిఫికేషన్, కంట్రోల్ అండ్ అప్పీల్) నియమాలు, 1965 నిబంధనల ప్రకారం, ఒక ఉద్యోగి తప్పుగా ప్రవర్తిస్తే మాత్రమే శిక్ష విధించబడుతుంది. 37వ పేజీలో ఆర్టికల్స్ ఆఫ్ ఛార్జ్ యొక్క పఠనం ఆ చర్య "దారితీసినది"... మరియు "భంగం కలిగించి ఉండవచ్చు ..." అని మాత్రమే చదవబడుతుంది. అందువలన, అంచనా వేయబడిన, ఎన్నడూ జరగని సంఘటన, ఏదైనా దుష్ప్రవర్తనకు సంబంధించిన ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు మరియు అందువల్ల, ఎటువంటి శిక్షను విధించడాన్ని సహించలేము.

(iv) నిరూపితమైన దుష్టువర్తనకు జరిమానా మాత్రమే విధించబడుతుంది. రుజువు గుణాత్మక సాక్ష్యాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది మరియు సుప్రీంకోర్టు పేర్కొన్నట్లుగా గుణాత్మక సాక్ష్యం యొక్క అర్థం, అతనిపై ఆరోపించిన దుష్టువర్తనతో అభియోగం మోపిన అధికారికి అనుసంధానించే కొన్ని ఆధారాల ఉనికి ఉంటుంది.

(v) ప్రస్తుత కేసులో , పిటిషనర్ పై ఆరోపించిన దుష్టువర్తనకు సంబంధించి పిటిషనర్ యొక్క అపరాధాన్ని నిర్ధారించడానికి ఎటువంటి ఆధారాలు లేకుండానే "ఎటువంటి సాక్ష్యం లేదు" అనే స్పష్టమైన కేసులో ఆక్షేపిత ఉత్తర్వులు జారీ చేయబడింది.

(vi) విచారణ అధికారి నివేదిక కూడా సూత్రాలను వర్తింపజేయడంలో వక్రబుద్ధి మరియు పక్షపాత వైఖరితో బాధపడుతుంది. "మానవులు అబద్ధం చెప్పవచ్చు కాని పరిస్థితులు అబద్ధం చెప్పవు" అని విచారణ అధికారి పేర్కొన్నప్పటికీ, ఇది ఏకరీతిగా వర్తించబడదు. PW1 యొక్క ఫిర్యాదు సువార్త సత్యంగా పరిగణించబడుతుంది మరియు పిటిషనర్ మున్సిఫ్ ఉర్దూ డైలీ లేదా సియాసత్ యొక్క సీనియర్ జర్నలిస్ట్ ను ఒప్పించారనే అభియోగం యొక్క ప్రధాన అంశాన్ని ధృవీకరించడానికి ఆధారాలు లేవు.

(vii) D1 మరియు D2 ఎగ్జిబిట్ లను పక్కనపెట్టిన తీరును బట్టి విచారణాధికారి కనీసం ప్రమాణాలను కూడా అందుకోలేదనే వాస్తవం స్పష్టమవుతోంది. అతను పరిశీలించాల్సిన బాధ్యత పిటిషనర్ కు పత్రికలతో అనుబంధం కాదు, కానీ చెప్పిన ఒప్పించడానికి సంబంధించినది. D1 మరియు D2 ఎగ్జిబిట్ అనేవి ధృవీకరించే పాత్రికేయుల యొక్క లేఖలు, ప్రచురితమైన కథనాలతో పిటిషనర్ కు ఎలాంటి సంబంధం లేదనేది వాస్తవము. ఈ విషయాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని, విచారణ అధికారి ఆరోపణకు సంబంధించి తనను తాను తప్పుగా నిర్దేశించుకున్నందున, నివేదిక ప్రతికూలంగా మాత్రమే పరిగణించవలసి ఉంటుంది. పిటిషనర్ పై సివిల్ మరణాన్ని విధించే మొత్తం

ప్రక్రియ, అటువంటి లోపభూయిష్టమైన నివేదికపై ఆధారపడి ఉంటుంది, కాబట్టి, ఈ ఆక్షేపిత ఉత్తర్వులలో న్యాయస్థానం జోక్యం చేసుకోవాల్సి ఉంటుంది.

(viii) విచారణను నిర్వహించడానికి విచారణ అధికారి అసమర్థుడుగా ఉండటం యొక్క అభ్యంతరాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు. 18.1.2016న విచారణ నివేదికకు సమర్పించిన వ్యాఖ్యల్లో పిటిషనర్ దీనిని ప్రత్యేక అభ్యంతరంగా లేవనెత్తారు. CCS(CCA) నిబంధనల్లోని నియమం 14 ప్రకారం భారత ప్రభుత్వం సూచనలు జారీ చేసింది. CCS(CCA) రూల్స్ సంపుటములోని 59వ పేజీలోని సూచనల నెం.12 లో పదవీ విరమణ చేసిన వ్యక్తిని విచారణ అధికారిగా నియమించగల నిబంధనలు మరియు షరతులు కలిగి ఉన్నాయి. అందులోని అంశం నెం.1లో 70 ఏళ్లు దాటిన వ్యక్తిని విచారణాధికారిగా నియమించడానికి వీలేదని స్పష్టంగా పేర్కొంది. విచారణ నివేదిక మరియు అది తప్ప మరేదీ వివాదాస్పద చర్యకు ఆధారం కాదు; మరియు నియామకం చట్టవిరుద్ధం కావడముతో, ఇప్పటి వరకు చేసిన విచారణ నిష్పయోజనము కావాల్సి ఉంటుంది. [నిర్మించిన భవనం నేలమట్టం కావాల్సి ఉంటుంది.]

(ix) పిటిషనర్ చేసినట్లు ఆరోపించబడిన చట్టం ద్వారా ఉత్పన్నమయ్యే పరిణామాలు సంభవించనందున, ఆరోపించిన దుష్ప్రవర్తనకు విధించిన శిక్ష ఆశ్చర్యకరంగా అసమానంగా ఉంది.

పైన పేర్కొన్న వాదనలపై ఆధారపడుతూ, పిటిషనర్ తరపున హాజరైన గౌరవ సీనియర్ న్యాయవాది అభ్యర్థించిన విధంగా రిట్ పిటిషన్ను అనుమతించాలని వాదించారు.

5. కౌంటర్ ఆఫీడవిట్ లో పేర్కొన్న అంశాలను ఆధారం చేసుకుని ప్రతివాది నెం.1 నుంచి 4 తరపు వాదిస్తున్న గౌరవ న్యాయవాది ప్రధానంగా ఈ క్రింది వాదనలను ముందుంచారు.

- i. 3వ ప్రతివాది 21.03.2016 తేదీన జారీ చేసిన ఈ ఆక్షేపిత ఉత్తర్వులు సహజ న్యాయ సూత్రాలకు అనుగుణంగా చట్టానికి లోబడి ఉన్నాయని, అందువల్ల ఈ కోర్టు జోక్యం చేసుకోవాల్సిన అవసరం లేదన్నారు.

ii. పిటిషనర్ సమర్పించిన వివరణను పరిగణనలోకి తీసుకున్న కార్యనిర్వాహక మండలి ఆర్డికల్ I, ఆర్డికల్ IIలో పేర్కొన్న ఆరోపణలకు పిటిషనర్ ఇచ్చిన వివరణ, రికార్డులోని సాక్ష్యాలకు విరుద్ధంగా ఉందని, ఆమోదయోగ్యం కాదని, రికార్డుల్లో ఉన్న సాక్ష్యాలు విచారణ అధికారి కనుగొన్నవి సరైనవని, జోక్యం లేదా మార్పులు అవసరం లేదని స్పష్టంగా రుజువు చేస్తున్నాయని నిర్ధారణకు వచ్చింది.

iii. నిరూపితమైన దుష్ప్రవర్తనపై పిటిషనర్లు విశ్వవిద్యాలయ సేవల నుండి తొలగించే నిర్ణయానికి తమ విజ్ఞతతో వచ్చిన కార్యనిర్వాహక మండలి సభ్యులందరిపై పిటిషనర్ పక్షపాతం అని ఆరోపించలేరు.

iii. చట్టప్రకారం నిర్వహించిన క్రమశిక్షణా చర్యలపై సమగ్ర విచారణ జరిపిన తర్వాత 3వ ప్రతివాది జారీ చేసిన వివాదాస్పద ఉత్తర్వులు ఆమోదించబడింది మరియు అందువల్ల ప్రస్తుత రిట్ పిటిషన్ లో అభ్యర్థించిన విధంగా పిటిషనర్ కు ఎలాంటి ఉపశమనం పొందేందుకు అర్హులు కాదు.

పైన పేర్కొన్న సమర్పణ ఆధారంగా, రిట్ పిటిషన్ ను కొట్టివేయాల్సిన అవసరం ఉందని, ప్రతివాదుల తరపున హాజరైన న్యాయవాది వాదించారు.

చర్చ మరియు ముగింపు:

6. 3వ ప్రతివాది, 21.03.2016 తేదీన జారీ చేసిన వివాదాస్పద ఉత్తర్వులను క్షుణ్ణంగా పరిశీలిస్తే, విచారణ నివేదికపై పిటిషనర్ సమర్పించిన వ్యాఖ్యలను చర్చించడంలో 3వ ప్రతివాది విఫలమయ్యాడని స్పష్టంగా తెలుస్తుంది, పేరా నెంబర్లు 1 నుంచి 10 వరకు పిటిషనర్ విచారణ నివేదికపై వ్యాఖ్యలు సమర్పించే వరకు సంఘటనలను వివరిస్తాయి. ఉత్తర్వుల్లోని 11, 12 పేరా నంబర్లలో కూడా పిటిషనర్ 18.01.2016 విచారణ నివేదికకు వివరణను పరిగణనలోకి

తీసుకోవడాన్ని సూచించలేదు. 3వ ప్రతివాది, 21.03.2016 తేదీన జారీ చేసిన ఆక్షేపిత ఉత్తర్వు, సహేతుకమైన ఉత్తర్వు కాదని ఈ కోర్టు అభిప్రాయపడింది.

7. అలెగ్జాండర్ మెషినరీ (డడ్లీ లిమిటెడ్) వర్సెస్ క్రాబ్ ట్రీ (1974) ICR 120 (NIRC) లో

నివేదించబడింది. అది గమనించబడింది:

“కారణాలు చెప్పకపోవడం న్యాయ నిరాకరణతో సమానమన్నారు. కారణాలు నిర్ణయం తీసుకునే వ్యక్తి యొక్క మనస్సుకు, ప్రశ్నార్థకమైన వివాదానికి మరియు వచ్చిన నిర్ణయం లేదా నిర్ణయానికి మధ్య ప్రత్యక్ష అనుసంధానము. కారణాలు నిష్పాక్షికత ద్వారా ఆత్మశ్రయత్వాన్ని భర్తీ చేస్తాయి. నమోదైన కారణాలపై ప్రాధాన్యత ఏమిటంటే, ఈ నిర్ణయం "సింహిక యొక్క అస్పష్టమైన ముఖాన్ని" బహిర్గతం చేస్తే, దాని మౌనం ద్వారా, కోర్టులు తమ అప్పీలేట్ విధులను నిర్వహించడం లేదా తీర్పు యొక్క చెల్లుబాటును నిర్ణయించడంలో న్యాయ సమీక్ష ద్వారా అధికారాన్ని ఉపయోగించడం దాదాపు అసాధ్యం అవుతుంది.”

8. సుప్రీం కోర్టు, (2010) 3 SCC 732లో సెక్రెటరీ మరియు క్యూరేటర్, విక్టోరియా

మెమోరియల్ హాల్ వర్సెస్ హౌరా గణతంత్రీక్ నాగరిక్ సమితి మరియు ఇతరులు ఉత్తర్వులలోని పేరా

41 వద్ద ఈ క్రింది విధంగా గమనించబడింది:

“కారణం అనేది ప్రతి అభిప్రాయానికి హృదయ స్పందన, ఇది ఒక క్రమంలో స్పష్టతను పరిచయం చేస్తుంది మరియు అది లేకపోతే, అది నిర్ణీతంగా మారుతుంది. కారణాలు నిష్పాక్షికత ద్వారా ఆత్మశ్రయత్వాన్ని భర్తీ చేస్తాయి. ప్రత్యేకించి ఉత్తర్వులు ఉన్నత ఘోరం ముందు మరింత సవాలుకు గురైనప్పుడు, కారణాలు లేకపోవడం వల్ల ఉత్తర్వులు నిలకడలేనిదిగా అవుతుంది”.

9. (2010) 9 SCC 496లో క్రాంతి అసోసియేట్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్ & మరోకరు వెర్సెస్

మసూద్ అహ్మద్ ఖాన్ & ఇతరులపై పేరా 47లో నివేదించబడిన తీర్పులో అపెల్స్ కోర్ట్ ఈ క్రింది విధంగా గమనించబడింది:

పేరా 47 : వై చర్చను సంక్షిప్తీకరించి, ఈ కోర్టు ఇలా వేర్కొంది:

(a) భారతదేశంలో ఇటువంటి నిర్ణయాలు ఎవరినైనా పక్షపాతంతో ప్రభావితం చేస్తే, పరిపాలనాపరమైన నిర్ణయాలలో కూడా కారణాలను నమోదు చేయడం న్యాయవ్యవస్థ ఎల్లప్పుడూ సిద్ధముగా ఉంటుంది.

(b) ఒక పాక్షిక-న్యాయ అధికార యంత్రాంగం తన నిర్ణయాలకు మద్దతుగా కారణాలను నమోదు చేయాలి.

(c) కారణాలను నమోదు చేయమని పట్టుబట్టడం అనేది న్యాయం జరగడమే కాదు, అది బాగా చేసినట్లు కూడా కనిపించాలి అనే విస్తృత న్యాయ సూత్రాన్ని నెరవేర్చడానికి ఉద్దేశించబడింది.

(d) నమోదైన కారణాలు న్యాయపరమైన మరియు పాక్షిక-న్యాయ లేదా పరిపాలనా అధికారాలను ఏకపక్ష వినియోగంపై చెల్లుబాటు అయ్యే నియంత్రణగా కూడా పనిచేస్తుంది.

(e) సంబంధిత కారణాలపై మరియు సంబంధంలేని పరిగణనలను విస్మరించడం ద్వారా నిర్ణయాధికారి యొక్క విచక్షణను ఉపయోగించారని కారణాలు భరోసా ఇస్తున్నాయి.

(f) న్యాయపరమైన, పాక్షిక-న్యాయ మరియు పరిపాలనా సంస్థలు సహజ న్యాయ సూత్రాలను పాటించడం వంటి నిర్ణయాలు తీసుకునే ప్రక్రియలో కారణాలు దాదాపు అనివార్యమైన అంశంగా మారాయి.

(g) కారణాలు ఉన్నత న్యాయస్థానాల యందు న్యాయ సమీక్ష ప్రక్రియను సులభతరం చేస్తాయి.

(h) చట్టబద్ధమైన పాలనకు మరియు రాజ్యాంగ పాలనకు కట్టుబడి ఉన్న అన్ని దేశాలలో కొనసాగుతున్న న్యాయప్రమైన ధోరణి సంబంధిత వాస్తవాల ఆధారంగా హేతుబద్ధమైన నిర్ణయాలకు అనుకూలంగా ఉంది. హేతుబద్ధత యొక్క న్యాయానికి, ఆత్మ అనే సూత్రాన్ని సమర్థిస్తూ న్యాయపరమైన నిర్ణయాలకు, ఇది దాదాపు ప్రాణాధారం.

(i) ఈ రోజుల్లో న్యాయపరమైన లేదా పాక్షిక-న్యాయపరమైన అభిప్రాయాలు న్యాయమూర్తులు మరియు వాటిని అందించే అధికారుల వలె భిన్నంగా ఉంటాయి. ఈ నిర్ణయాలన్నీ ఒక సాధారణ ప్రయోజనానికి ఉపయోగపడతాయి, ఇది సంబంధిత కారకాలను నిష్పాక్షికంగా పరిగణనలోకి తీసుకున్నట్లు హేతుబద్ధంగా నిరూపించడం. న్యాయ పంపిణీ వ్యవస్థపై కక్షిదారుల నమ్మకాన్ని నిలబెట్టడానికి ఇది చాలా ముఖ్యం.

(j) న్యాయపరమైన జవాబుదారీతనం, పారదర్శకత రెండింటికీ హేతుబద్ధత అవసరం.

(k) ఒక న్యాయమూర్తి లేదా ఒక పాక్షిక-న్యాయాధికారి తన నిర్ణయ ప్రక్రియ గురించి తగినంత స్పష్టంగా లేనట్లయితే, నిర్ణయం తీసుకునే వ్యక్తి పూర్వపరాల సిద్ధాంతానికి లేదా ఇంక్రిమెంటలిజం సూత్రాలకు విశ్వసనీయంగా ఉన్నారో లేదో తెలుసుకోవడం అసాధ్యం.

(l) నిర్ణయాలకు మద్దతిచ్చే కారణాలు ఖచ్చితంగా, స్పష్టంగా మరియు క్లుప్తంగా ఉండాలి. కారణాలు లేదా "రబ్బర్-స్టాంప్ కారణాలు" అనే సామెతను చెల్లుబాటు అయ్యే నిర్ణయం తీసుకునే ప్రక్రియతో పోల్చకూడదు.

(m) న్యాయపరమైన అధికారాలను దుర్వినియోగం చేయడాన్ని నిరోధించడానికి పారదర్శకత తప్పనిసరి అనడంలో సందేహం లేదు. నిర్ణయాలు తీసుకోవడంలో పారదర్శకత వల్ల న్యాయమూర్తులు, నిర్ణయాలు తీసుకునేవారు తప్పులకు గురయ్యే అవకాశం తక్కువగా ఉండటమే కాకుండా విస్తృత పరిశీలనకు గురి చేస్తుంది.

(n) కారణాలు నమోదు చేయాల్సిన అవశ్యకత, నిర్ణయం తీసుకోవడంలో నిష్పాక్షికత అనే విస్తృత సిద్ధాంతం నుండి ఉద్భవించింది కాబట్టి,

(o) అన్ని ఉమ్మడి చట్ట పరిధుల్లో తీర్పులు భవిష్యత్తుకు పూర్వాపరాలను ఏర్పాటు చేయడంలో కీలక పాత్ర పోషిస్తాయి. అందువలన, చట్టం అభివృద్ధి చెందడానికి, కారణాలు ఇవ్వాలి అవసరం, నిర్ణయం సారాంశం మరియు వాస్తవానికి "నిర్ణీత ప్రక్రియ" లో భాగం.

10. 21.03.2016 తేదీనాటి 3వ ప్రతివాది జారీ చేసిన ఉత్తర్వులో, విచారణ నివేదికపై పిటిషనర్ సమర్పించిన వివరణ/వ్యాఖ్యలను పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు/చర్చించలేదు కనుక, అర్ధ-న్యాయపరమైన స్వభావం కలిగిన ఉత్తర్వులు హేతుబద్ధమైన ఉత్తర్వుగా ఉండాలని, ప్రస్తుత కేసులో అది లేకపోవడం వల్ల అది స్పష్టంగా కనిపిస్తుందని చట్టం యొక్క సూత్రం చాలా చక్కగా విశదీకరించబడింది, విచారణ నివేదికపై పిటిషనర్ 18.01.2016 తేదీన సమర్పించిన వివరణ/వ్యాఖ్యలను పరిగణనలోకి తీసుకోలేదని అంగీకరించిన కోర్టు, పిటిషనర్ 18.01.2016 తేదీనాటి వివరణను పరిగణనలోకి తీసుకోకుండా ప్రస్తుత రిట్ పిటిషన్ లో పొందుపరిచిన ఉత్తర్వులను 3వ ప్రతివాది జారీ చేశారని అభిప్రాయపడింది.

11. అభియోగాన్ని మరియు దాని అనుబంధం III ని క్షుణ్ణంగా పరిశీలించిన ఈ కోర్టు, పిటిషనర్ ను దుష్ప్రవర్తనతో ముడిపెట్టే విషయంలో స్పష్టత లేదని అభిప్రాయపడింది. నిరూపితమైన దుష్ప్రవర్తనకు మాత్రమే జరిమానా విధించవచ్చని ఈ కోర్టు అభిప్రాయపడింది.

12. షేర్ బహదూర్ వర్యెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా (2002) 7 SCC 142 నివేదించిన తీర్పులో సుప్రీంకోర్టు తనపై ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న అధికారిని దుష్ప్రవర్తనతో ముడిపెట్టే కొన్ని సాక్ష్యాలు ఉండటమే గుణాత్మక సాక్ష్యం యొక్క అర్థం అని పేర్కొంది. ఈ తీర్పులో ఈ క్రింది విధంగా వివరించబడింది:

"సాక్ష్యం యొక్క సమర్థత" అనే వ్యక్తీకరణ, అభియోగాలు మోపిన అధికారిని అతనిపై ఆరోపించిన దుష్ప్రవర్తనతో అనుసంధానించే కొన్ని ఆధారాల ఉనికిని ప్రతిపాదిస్తుందని గమనించవచ్చు. ఏది ఏమైనప్పటికీ, సాక్ష్యం చాలా పెద్దది కావచ్చు, ఇది విస్తృత కోణంలో సంబంధితమైనది కాదు లేదా ఆరోపించిన దుష్ప్రవర్తన మరియు అభియోగం మోపబడిన అధికారి మధ్య ఎటువంటి సంబంధాన్ని ఏర్పరచదు, ఇది చట్టంలో ఎటువంటి సాక్ష్యం కాదు. ఇది చట్టంలో ఎటువంటి సాక్ష్యం కాదు. విచారణ అధికారి తన నివేదికలో "విచారణలో సమర్పించిన మౌఖిక, డాక్యుమెంటరీ మరియు సందర్భోచిత సాక్ష్యాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని" పేర్కొన్న వాస్తవం సూత్రప్రాయంగా సాక్ష్యం యొక్క తగినంత నియమాన్ని సంతృప్తి పరచదు. అయినప్పటికీ, క్రమశిక్షణా అధికారి ఈ ఆరోపణలకు మద్దతుగా న్యూఢిల్లీలోని మాజీ CVI/N.Rly, శ్రీ.ఆర్.ఎ.వశిష్ట అనే సాక్షిని ఉదహరించినప్పటికీ, ఆయనను విచారించలేదు. డాక్యుమెంటరీ సాక్ష్యాలకు సంబంధించి, విచారణ నివేదికలో ప్రస్తావించబడిన మరియు హైకోర్టు ద్వారా ప్రకటన చేయబడిన Ex.P-1, ఇది అప్పీలుదారుని నియామక ఉత్తర్వులు, ఇది తటస్థ వాస్తవం. విచారణ అధికారి ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న అధికారిని విచారించారు, కానీ ఆరోపణతో అతనిని ముడిపెట్టడానికి ఏమీ లభించలేదు. విచారణ అధికారి నమోదు చేసిన అప్పీలుదారుని యొక్క వాంగ్మూలం ప్రకారం మే, 1978 నుంచి నవంబర్, 1979 మధ్య కాలంలో వివిధ దశల్లో తిరిగి ఉద్యోగంలో చేరేందుకు ఆయన ఇంతకు ముందు చేసిన కృషి తప్ప మరేమీ కనిపించలేదు. నిజానికి, ఆయన వాంగ్మూలాన్ని విచారణాధికారి విశ్వసించలేదు. మౌఖిక, డాక్యుమెంటరీ, సందర్భోచిత సాక్ష్యాల దృష్ట్యా, సదరు APO (Const.) ద్వారా విధిగా సంతకం చేసిన మోసపూరిత నియామక పత్రాన్ని భద్రపరిచినందుకు అప్పీలుదారుని పై మోపిన అభియోగం తప్పని విచారణ అధికారి గుర్తించడం, పై చర్చల నేపథ్యంలో పొరపాటుతో కూడుకొనినది. మా దృష్టిలో, అప్పీలుదారుని ఆరోపించిన దుష్ప్రవర్తనతో ముడిపెట్టడానికి ఎటువంటి ఆధారాలు లేకుండా, అప్పీలుదారుని నేరారోపణకు గురిచేసినట్లు స్పష్టంగా గుర్తించడం."

13. విచారణ అధికారి 15.04.2015 తేదీనాటి విచారణ నివేదికను క్షుణ్ణంగా పరిశీలిస్తే, ముఖ్యంగా ఈ క్రింద సేకరించిన సంబంధిత పేరాలు, రికార్డులో ఉన్నట్లుగా ఎటువంటి ప్రత్యక్ష సాక్ష్యాధారాలు లేవని, వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితుల నుంచి నిర్ధారణకు వచ్చినట్లుగా సూచిస్తున్నాయి:

PW-1కు సంబంధించిన సాక్ష్యాధారాలు మరియు DW-1 యొక్క సభ్యాన్ని అనుమతించడం, రికార్డులో ఉన్న పత్రాలను పరిశీలిస్తే, ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న అధికారి తాను స్వయంగా, వక్రమార్గం ద్వారా మరియు పరోక్షంగానో లేదా ప్రత్యక్షంగానో MANUU అధికారులకు వ్యతిరేకంగా వార్తలు ప్రచురించడంలో పత్రికారంగాన్ని ప్రభావితం చేస్తున్నాడని రుజువైంది. "మానవులు అబద్ధం చెప్పవచ్చు, కాని పరిస్థితులు అబద్ధం చెప్పవు". ఎత్తిచూపిన వివిధ పరిస్థితులు PW-1 యొక్క ప్రామాణిక సంస్కరణల యొక్క సాక్ష్యాలకు మరియు Ex.P1 నివేదికలో పొందుపరచబడిన సంఘటనల గురించిన సత్యానికి మద్దతునిస్తాయి. సాక్ష్యాధారాల యొక్క గుణం తీసుకోవాలి, కానీ లక్షణం కాదు. "టన్నుల కొద్దీ మౌఖిక సాక్ష్యాల కంటే పదహారవ భాగమైన పత్రాల సాక్ష్యము ఎక్కువగా ఉంది". ఈ విధంగా, రికార్డులో ఉన్న మౌఖిక, పత్రాల సాక్ష్యాల యొక్క మొత్తం మూల్యాంకనంలో I మరియు II అభియోగాలు రుజువు చేయబడినట్లు నిర్ధారించబడింది.

ఆర్టికల్-IVకు సంబంధించి, మత విద్వేషాలు మరియు హింసను ప్రేరేపించడం లేదా వ్యాప్తి చేయడం, తద్వారా సంస్థను అప్రతిష్టపాలు చేయడం తీవ్రమైన విషయం, ఇది CCS (ప్రవర్తన) నిబంధనలు, 1964 లోని సెక్షన్ -3 ను ఆకర్షిస్తుంది. ఈ తరహా ఆరోపణలను ప్రత్యక్ష సాక్ష్యాలతో రుజువు చేయలేమని, వాస్తవ పరిస్థితులను బట్టి అంచనా వేయాల్సి ఉందన్నారు. అభియోగం మోపబడిన అధికారి ,Ex. డి6, డి9, డి11 రికార్డులను స్వయంగా రూపొందించాడు, అతను క్రమశిక్షణ లేని ఉద్యోగి అని మరియు తన సహోద్యోగులపై పైచేయి సాధించాలని కోరుకుంటాడు, లేకపోతే పత్రికలను ఆశ్రయించడం ద్వారా సమస్యలను సృష్టిస్తాడు.

14. విచారణ అధికారి యొక్క 15.04.2015 నాటి విచారణ నివేదికలోని రెండు పేరాలను క్షుణ్ణంగా పరిశీలిస్తే, PW-1 ఫిర్యాదును నిజమైన వాక్యాలుగా పరిగణించబడిందని, 15.04.2015 నాటి విచారణ నివేదికకు విశ్వసనీయత కల్పించామని, పిటిషనర్ పై వచ్చిన దుష్ప్రవర్తనను రుజువు

చేసే ప్రత్యక్ష సాక్ష్యాధారాలు లేని పరిస్థితులను పరిగణనలోకి తీసుకున్నట్లు స్పష్టమవుతోంది. సియాసత్ కు చెందిన మున్సిఫ్ ఉర్దూ దినపత్రిక సీనియర్ జర్నలిస్ట్ ను పిటిషనర్ ఒప్పించారనే ప్రధాన అభియోగాన్ని ధృవీకరించే ఆధారాలు లేవు.

15. 18.01.2016న విచారణ నివేదికలో సమర్పించిన వ్యాఖ్యల్లో విచారణాధికారి అసమర్థుడని పిటిషనర్ నిర్దిష్టమైన అభ్యంతరాన్ని లేవనెత్తినట్లు రికార్డులను పరిశీలిస్తే తెలుస్తోంది. CCS (CCA) నిబంధనలలోని రూల్ 14 కింద భారత ప్రభుత్వ సూచనలు, సూచన నంబర్ 1 2, అంశం నంబర్ 1,70 సంవత్సరాలు దాటిన వ్యక్తిని విచారణ అధికారిగా నియమించలేరని స్పష్టంగా పేర్కొంటుంది. పిటిషనర్ యొక్క ఈ నిర్దిష్టమైన అభ్యంతరాన్ని 3వ ప్రతివాది పరిష్కరించలేదు మరియు పూర్తిగావిస్మరించారు. పిటిషనర్ కు వ్యతిరేకంగా వివాదాస్పద ఉత్తర్వులు జారీ చేయడానికి విచారణ అధికారి యొక్క విచారణ నివేదిక మాత్రమే ఆధారం అని, అందువల్ల ప్రస్తుత కేసు పైన వివరించిన విధంగా, ప్రస్తుత కేసు న్యాయపరమైన సమీక్ష పరిధిలోకి వస్తుందని ఈ కోర్టు అభిప్రాయపడింది.

16. పిటిషనర్ చేసిన నేరం వల్ల తలెత్తే పర్యవసానాల దృష్ట్యా, పిటిషనర్ పై విధించిన దండన దిగ్మాంతికరంగా అసమానంగా ఉందని ఈ కోర్టు అభిప్రాయపడింది, ప్రస్తుత కేసులో దామాషా సిద్ధాంతాన్ని వర్తింపజేయడంపై ఈ కోర్టు జోక్యం చేసుకోవాల్సిన అవసరం ఉందని, ఈ కోర్టు అభిప్రాయపడింది.

17. కోయంబత్తూర్ జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు వర్సెస్ కోయంబత్తూరు జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకు ఉద్యోగ సంఘం (2007) 4 SCC 699 లో నివేదించిన తీర్పులో సుప్రీంకోర్టు ఈ క్రింది విధంగా దామాషా భావనను వివరించింది:

'దామాషా' అనేది నిర్ణయం తీసుకునే వ్యక్తి తన ప్రాధాన్యతలను ఆదేశించిన, ఒక నిర్ణయకు వచ్చిన లేదా ఒక నిర్ణయానికి వచ్చిన ప్రక్రియ, పద్ధతి లేదా విధానానికి సంబంధించిన ఒక సూత్రం. నిర్ణయం తీసుకోవడం యొక్క సారాంశం ఏమిటంటే, కేసులోని అంశాలు మరియు పరిగణనలకు సాపేక్ష ప్రాముఖ్యతను ఆపాదించడంలో ఉంటుంది. దామాషా సిద్ధాంతం యొక్క వినియోగాన్ని, నిజమైన స్వభావాన్ని దృష్టిలో ఉంచుతుంది - అనుమతించదగిన ప్రాధాన్యతల నియమాన్ని విస్తరించడం. 'దామాషా' అంటే 'సమతుల్యమైన పరీక్ష' మరియు 'అవసర పరీక్ష' అని డి స్మిత్ పేర్కొన్నాడు. మొదటిది (సంతులనం పరీక్ష) అధిక కఠినమైన జరిమానా లేదా హక్కులు లేదా ఆసక్తుల ఉల్లంఘన మరియు సంబంధిత పరిగణనల యొక్క స్పష్టమైన అసమతుల్యతను పరిశీలించడానికి అనుమతిస్తుంది, రెండవది (అవసర పరీక్ష) కనీస నిర్బంధ ప్రత్యామ్నాయానికి మానవ హక్కుల ఉల్లంఘన అవసరం'

18. 2001 (2) SCC 386 లో నివేదించబడిన ఓంకుమార్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా కేసులో అపెక్స్ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పులో, వెడ్డెస్ బరీ సూత్రాలు మరియు దామాషా సిద్ధాంతాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకున్న తరువాత, క్రమశిక్షణా వ్యవహారాలలో శిక్ష పరిమాణం అనే ప్రశ్న ప్రాథమికముగా క్రమశిక్షణా అధికారానికి సంబంధించినదని మరియు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 కింద హైకోర్టుల లేదా అడ్మినిస్ట్రేటివ్ ట్రిబ్యూనల్స్ యొక్క అధికార పరిధి పరిమితం అని మరియు 'వెడ్డెస్ బరీ సూత్రాలు' అని పిలువబడే ఏదో ఒక ప్రసిద్ధ సూత్రాల వర్తింపుకు పరిమితమని కోర్టు గమనించింది మరియు అభిప్రాయపడింది. వెడ్డెస్పూరీ కేసులో, (1948) 1 KB 223 లో, ఒక చట్టం నిర్ణయం తీసుకోవడానికి ఒక నిర్వాహకుడికి విచక్షణాధికారం ఇచ్చినప్పుడు, న్యాయపరమైన సమీక్ష పరిధి పరిమితంగా ఉంటుందని గమనించబడింది. ఈ క్రింది షరతులలో ఏదో ఒకదాన్ని సంతృప్తి పరచకపోతే జోక్యం అనుమతించబడదని లార్డ్ గ్రీన్ అన్నారు, అనగా, ఉత్తర్వులు చట్టానికి విరుద్ధంగా

ఉన్నాయి, లేదా సంబంధిత అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు, లేదా అసంబద్ధమైన అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు, లేదా ఏ సహేతుకమైన వ్యక్తి తీసుకోలేని నిర్ణయం అది.

19. బి.సి.చతుర్వేది వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా 1995(6) SCC 749 కేసులో ఇది గమనించబడింది మరియు పేరా 18 లో ఈ క్రింది విధంగా నిర్వహించబడింది:

"18. పై చట్టపరమైన స్థితిని పునఃసమీక్షిస్తే క్రమశిక్షణా అధికారి , అప్పీలుపై అప్పీలేట్ అథారిటీ, నిజనిర్ధారణ అధికారులు క్రమశిక్షణను పాటించే ఉద్దేశ్యంతో సాక్ష్యాలను పరిగణనలోకి తీసుకునే ప్రత్యేక అధికారం ఉందని రుజువువుతుంది. దుష్ప్రవర్తన యొక్క పరిమాణం లేదా తీవ్రతను దృష్టిలో ఉంచుకుని తగిన శిక్షను విధించే విచక్షణతో వారు నియమించబడతారు. హైకోర్టు/ట్రీబ్యునల్, న్యాయ సమీక్ష అధికారాన్ని ఉపయోగించేటప్పుడు, సాధారణంగా జరిమానాపై దాని స్వంత తీర్మానాన్ని ప్రత్యామ్నాయం చేయలేవు మరియు కొన్ని ఇతర జరిమానాలను విధించలేవు. క్రమశిక్షణా అథారిటీ లేదా అప్పీలేట్ అథారిటీ విధించే శిక్ష హైకోర్టు/ ట్రీబ్యునల్ మనస్సాక్షిని దిగ్మాంతికి గురిచేస్తే, విధించిన జరిమానాను పునఃపరిశీలించమని క్రమశిక్షణ/ అప్పీలేట్ అథారిటీని ఆదేశిస్తూ, లేదా వ్యాజ్యాన్ని కుదించాలని ఆదేశిస్తే, అసాధారణ మరియు అరుదైన సందర్భాల్లో, దానికి మద్దతుగా తగిన కారణాలతో తగిన శిక్షను విధించవచ్చు.

21.03.2016 తేదీనాటి ఆక్షేపిత ఉత్తర్వులను 3వ ప్రతివాది ఎటువంటి హేతుబద్ధత మరియు సమర్థన లేకుండా జారీ చేసిన తీరు, ఈ కోర్టు మనస్సాక్షిని దిగ్మాంతికి గురిచేసింది.

20. లక్నో క్షేత్రీయ గ్రామీణ బ్యాంకు (ఇప్పుడు అలహాబాద్, ఉత్తర ప్రదేశ్ గ్రామీణ బ్యాంకు) వర్సెస్ రాజేంద్ర సింగ్ 2013 (12) SCC 372 పేరా 19 లో నివేదించబడింది, ఈ క్రింది విధంగా గమనించబడింది:

19. పైన చర్చించిన సూత్రాలను క్రోడీకరించి ఈ క్రింది విధంగా సంక్షిప్తీకరించవచ్చు:

19.1. విచారణలో దుష్ప్రవర్తన ఆరోపణ (లు) నిరూపించబడినప్పుడు, ఒక నిర్దిష్ట కేసులో విధించవలసిన శిక్ష యొక్క పరిమాణం తప్పనిసరిగా శాఖల అధికారుల పరిధిలోకి వస్తుంది.

19.2. న్యాయస్థానాలు క్రమశిక్షణ/శాఖాపరమైన అధికారుల విధులను చేపట్టలేవు మరియు విధించవలసిన శిక్ష పరిమాణం మరియు స్వభావాన్ని నిర్ణయించలేవు, ఎందుకంటే ఈ విధి పూర్తిగా సమర్థ అధికారం యొక్క అధికార పరిధిలో ఉంటుంది.

19.3. క్రమశిక్షణ అధికారం విధించే శిక్షలో జోక్యం చేసుకోవడానికి పరిమిత న్యాయ సమీక్ష అందుబాటులో ఉంటుంది, అటువంటి జరిమానా కోర్టు యొక్క మనస్సాక్షికి దిగ్భ్రాంతి కలిగించే సందర్భాల్లో మాత్రమే.

19.4. అటువంటి సందర్భంలో కూడా తప్పు చేసిన ఉద్యోగిపై మోపిన అభియోగాల స్వభావానికి విరుద్ధంగా శిక్షను కొట్టివేసినప్పుడు, తగిన శిక్షా ఉత్తర్వులను జారీ చేసే ఆదేశాలతో ఆ విషయాన్ని తిరిగి క్రమశిక్షణ అధికారికి లేదా అప్పీలేట్ అధికారికి పంపడం సరైన చర్య. అటువంటి కేసులో ఎలాంటి శిక్ష విధించాలో కోర్టు స్వయంగా ఆదేశించదు.

19.5. పైన పేరా 19.4లో పేర్కొన్న సూత్రానికి మినహాయింపు ఏమిటంటే, దుష్ప్రవర్తన ఆరోపణలు ఒకేలా ఉన్నప్పటికీ లేదా సహ-అపరాధిపై మరింత తీవ్రమైన అభియోగాలు మోపబడినప్పుడు కూడా క్రమశిక్షణ అధికారి ద్వారా తక్కువ శిక్ష విధించబడుతుంది. సంబంధిత ఉద్యోగి మరియు సహ-అపరాధి సమానంగా ఉన్నారని గుర్తించబడినప్పుడు, ఇది సమానత్వ సిద్ధాంతంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. ఏది ఏమైనప్పటికీ, అభియోగం యొక్క స్వభావానికి సంబంధించి మాత్రమే కాకుండా, రెండు సందర్భాలలో ఛార్జ్-షీట్ సేవ తర్వాత తదుపరి ప్రవర్తనకు సంబంధించి రెండింటి మధ్య పూర్తి సమానత్వం ఉండాలి. సహ-అపరాధిగా ఉన్న వ్యక్తి యొగ్యత లేని క్షమాపణతో పశ్చాత్తాపాన్ని సూచిస్తూ అభియోగాలను అంగీకరిస్తే, అతనికి తక్కువ శిక్ష విధించడం సమర్థనీయం."

21. ప్రతివాదుల తరపున హాజరైన న్యాయవాది ఆధారపడిన తీర్పులు, ప్రస్తుత కేసులోని వాస్తవాలకు వర్తించవని కోర్టు అభిప్రాయపడింది.

22. క్రింది విషయాలను పరిగణనలోకి తీసుకొని :

- a) పైన పేర్కొన్న వాస్తవాలు మరియు కేసు యొక్క పరిస్థితులు,
- b) 3వ ప్రతివాది జారీ చేసిన 21.03.2016 తేదీనాటి ఉత్తర్వు ఎటువంటి హేతుబద్ధత మరియు సమర్థన లేనిదని, ఇది పైన వివరించిన విధంగా ఈ కోర్టు యొక్క మనస్సాక్షిని దిగ్భ్రాంతికి గురిచేస్తుంది,
- c) న్యాయ సూత్రంపై సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పులను పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, పాక్షిక న్యాయ స్వభావం కలిగిన ఉత్తర్వులు హేతుబద్ధమైన ఉత్తర్వులు గా ఉండాలి (పైన సూచించబడింది మరియు సంగ్రహించబడింది),
- d) ప్రస్తుత కేసు యొక్క వాస్తవాలకు దామాషా సిద్ధాంతం యొక్క సూత్రాన్ని వర్తింపజేయడం,
- e) 15.04.2015 తేదీనాటి విచారణ నివేదికలో గమనించిన విధంగా పిటిషనర్ ను దుష్ప్రవర్తనతో ముడిపెట్టడానికి ప్రత్యక్ష సాక్ష్యాధారాలు ఏవీ రికార్డులో లేదని, షేర్ బహదూర్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా (2002) 7 SCC 142 (పైన సూచించబడింది మరియు సంగ్రహించబడింది) లో ఆపేక్స్ కోర్టు నిర్దేశించిన చట్టాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకొని, ఈ గుణాత్మక సాక్ష్యం అంటే, తనపై వచ్చిన దుష్ప్రవర్తన, ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న అధికారిని అనుసంధానించే కొన్ని సాక్ష్యాల ఉనికిని సూచిస్తుందని పేర్కొంది.
- f) పైన సూచించిన మరియు సంగ్రహించిన తీర్పులలో దామాషా సిద్ధాంతంపై అపెక్స్ కోర్ట్ యొక్క పరిశీలనలను సక్రమంగా పరిగణనలోకి తీసుకోవడం,
- g) పైన పేర్కొన్న విధంగా తేలికపాటి చర్చ మరియు ముగింపు,

రిట్ పిటిషను అనుమతించబడింది, 3వ ప్రతివాది యొక్క 21.03.2016 తేదీనాటి ఆక్షేపిత ఉత్తర్వులు కొట్టివేయబడ్డాయి మరియు మరియు పైన సూచించిన మరియు సంగ్రహించిన తీర్పులలోని అపెక్స్ కోర్టు యొక్క పరిశీలనలను మరియు ప్రస్తుత ఉత్తర్వులోని ఈ కోర్టు యొక్క పరిశీలనలను పరిగణనలోకి తీసుకొని, చట్టానికి మరియు సహజ న్యాయ సూత్రాలకు అనుగుణంగా, ఉత్తర్వు కాపీ అందుకున్న తేదీ నుండి (06) ఆరు వారాల వ్యవధిలో, విధించిన జరిమానాను

పునఃపరిశీలించడానికి, తగిన జరిమానా ఉత్తర్వులను జారీ చేయడానికి, ఈ విషయం 3వ ప్రతివాదికి పంపబడింది. నిర్ణయాన్ని పిటిషనర్ కు సక్రమంగా తెలియజేయాలి. అయితే, ఖర్చులకు సంబంధించి ఎలాంటి ఉత్తర్వులు లేవు.

ఈ రిట్ పిటిషన్ లో పెండింగ్ లో ఉన్న ఇతర పిటిషన్లు, ఏవైనా ఉంటే, అవి ముగించివేయబడ్డాయి.

***